

12 Aralık 2024

Özet

Türkiye ve Hindistan 20. yüzyıl boyunca küresel sahnede genellikle ön planda yer almamış olsalar da 21. yüzyılda daha aktif ve dinamik roller üstlenmektedirler. Türkiye ve Hindistan jeopolitik ortaklıklar yoluyla hem bölgelerinde hem de küresel düzeyde istikrarı koruma görevini üstlenmişlerdir.

Hindistan ve Türkiye gibi demokrasiler, vatandaşların katılımını teşvik etmek, dezenformasyonla mücadele etmek ve güven inşa etmek için kamu diplomasisinden yararlanmaktadır. Bu çabalar, dış politika konularında bilinçli katılımı sağlamaktadır.

Afganistan ve İran gibi komşularla stratejik boşluklar bırakacak şekilde Hindistan'ın bölünmesinin aksine Mustafa Kemal Atatürk'ün liderliği Türkiye'nin toprak bütünlüğünü korumuştur. Bu olaylar, sömürgeci müdahalelerin uzun vadeli etkilerini vurgulamaktadır. Her iki ülke de sömürgeciliğin yarattığı yıkımlarla şekillenmiş, dayatılan sınırlar istikrarsızlığı beslemiştir. Türkiye'nin Atatürk döneminde gösterdiği direnç, dış baskılar karşısında egemenliğini korumak için bir model teşkil ederken Hindistan'ın artan ulusal güveni ve ekonomik olarak dirilişi ekonomik bağımsızlığını kaybetmeden ekonomik büyüme arayan devletler için örnek teşkil etmektedir.

Hindistan ve Türkiye çok kutuplu bir dünyanın kilit oyuncularındır. Coğrafi ve kültürel güçleri, bölgesel istikrarı korurken küresel zorlukların üstesinden gelmelerini sağlamaktadır. Her iki ülke de kendini savunmaya ve bölgesel istikrara öncelik vermekte, saldırgan politikalarından kaçınmaktadır. Hint Donanması'nın Kızıldeniz'deki faaliyetleri ve Türkiye'nin Orta Asya'daki varlığı, güvenlik konusundaki proaktif yaklaşımlarını vurgulamaktadır.

BRICS, Güneydoğu Asya Ülkeleri Birliği (ASEAN) ve Şanghay İşbirliği Örgütü (ŞİÖ) gibi ittifaklar, Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) gibi geleneksel, hâkimiyete dayalı yapılarla meydan okumaktadır. Bu gruplaşmalar eşitlik, karşılıklı saygı ve ortak sorumluluğu vurgulamaktadır. Türkiye ve Hindistan, bölgesel ve küresel ortaklıkların geliştirilmesinde aktif rol oynamaktadır. Türkiye'nin Orta Asya ile tarihi bağları ve Hindistan'ın Hint-Pasifik açılımı, yeni dünya düzeninin şekillenmesindeki etkinliklerini artırmaktadır.

Orta Asya ve Körfez gibi bölgelerdeki güç boşlukları, stratejik ortaklıklar yoluyla ele alınmalıdır. Her iki ülke de varlıklarını ve liderliklerini ortaya koyarak dış müdahaleleri önlemeyi amaçlamaktadır. Ticaret, eğitim ve altyapı geliştirme alanlarındaki iş birliği ise somut faydalar sağlamaktadır. Kültürlerarası etkileşim karşılıklı anlayışı ve uzun vadeli iş birliğini daha da geliştirmektedir.

Enerji güvenliği, iklim değişikliği ve teknolojik yenilik gibi kısa vadeli karşılıklı faydalara odaklanılmalıdır. Ortak girişimler oluşturmak ikili bağları güçlendirebilir. Ortak tarihi ve kültürel bağlar aracılığıyla istikrarsız bölgelerin istikrara kavuşturulması için iş birliği yapılmalıdır. İnsani sorunları ele almak ve ekonomik büyümeyi teşvik etmek için birtakım mekanizmalar geliştirilmelidir. Ortak değerler ve egemenliğe saygı temelinde kalıcı ortaklıklar kurulmalıdır. Böyle bir yaklaşım gelecekteki jeopolitik değişimlere uyum sağlayabilme imkânı sunacaktır.

Yeni Dünya Düzeni Arayışında Hindistan ve Türkiye

Mobasher Jawed AKBAR - Hindistan Dışişleri Eski Bakanı

Hem Hindistan hem de Türkiye, 20. yüzyıl boyunca pek çok bakımdan dışarıda tutulmuştur. Her iki ülke de 21. yüzyılda bunun gerçekleşmesine müsaade etmeyecektir.

Kamu diplomasisinin ilk öğretisi, görünenin genellikle duyulandan daha az önemli olduğudur. Sağlıklı bir diyalog aktif dinleme üzerine inşa edilip karşılıklı anlayışı teşvik etmektedir. Kullandığımız dil de aynı derecede önemlidir. Örneğin, “Orta Doğu” gibi terimler sömürgecilik mirasını yansıtır ve şu gibi soruları gündeme getirir: Kimin için Orta? Neyin doğusu? Emperyal güçler tarafından dayatılan bu terimler jeopolitik anlayışımızı kısıtlamaktadır. Bu dili sorgulamadan ve yeniden biçimlendirmeden, küresel dinamiklerin doğru bir şekilde anlaşılması kolay olmayacaktır.

Suriye'nin küresel gündemdeki mevcut durumu tarihsel farkındalığın önemini ortaya koymaktadır. Suriye'yi anlamak için sömürge ve manda öncesi geçmişini araştırmak gerekmektedir. Fransız mandasından önce Şam bölge için ne anlam ifade ediyordu? Şam gibi kavramlar farklı kültürler ve güçler arasında farklı anlamlara sahiptir. Algıdaki bu farklılık, neo-emperyalizmin anlatıları şekillendirmedeki ve çoğu zaman çarpıtmadaki rolünü vurgulamaktadır.

Türkiye'nin istikrarın korunmasındaki rolü Mustafa Kemal Atatürk döneminde hayati önem taşımaktaydı. Bölgenin ekonomik önemi onu doğası gereği istikrarsız hale getirmiştir. Benzer şekilde, Hindistan'ın bağımsızlık sonrası bölünme ile mücadelesi, toprak sürekliliğini sağlamasını engellemiş ve onu potansiyel çatışma noktalarıyla çevrili bırakmıştır. Bölünme olmasaydı, Hindistan Afganistan ve İran'la sınır komşusu olabilir ve bu onu daha istikrarsız bir jeopolitik konumda bırakabilirdi.

Kritik bir tarihi öğreti de savaşın bulaşıcı olduğudur. Bugün Hindistan'ın donanması Karadeniz gibi bölgelerde faaliyet göstererek tehditleri önlemeye odaklandığına dikkat çekmektedir. Ancak devletler iş birlikleri yoluyla ortak istikrarı teşvik ederek kendi güvenlik sorunları ile mücadele etmelidir. Bu yaklaşım, bölgelerini koruyan ve egemenliklerini sürdüren Hindistan ve Türkiye'nin jeopolitik önemini vurgulamaktadır. Uluslar kendi sorunlarına kendi cevaplarını bulmalıdır.

I. ve II. Dünya Savaşları ile Soğuk Savaş gibi dengeleri değiştiren çatışmalar 20. yüzyıla damgasını vurmuştur. Soğuk Savaş resmi olarak sona ermiş olsa da Ukrayna'daki gibi devam eden çatışmalar mirasın halen devam ettiğini göstermektedir. Bu savaşların ardından çizilen haritalar kanla oluşturulmuştur ve ortaya çıkan anlaşmazlıklar küresel siyaseti şekillendirmeye devam etmektedir.

Tarih öngörülere meydan okumaktadır. 1910 yılında I. Dünya Savaşı'nı, 1920 yılında Büyük Buhran'ı, 1930 yılında Hitler'in yükselişini ve II. Dünya Savaşı'nı, 1940 yılında sömürgeciliğin sona ermesinin başlangıcı olarak özgür bir Hindistan'ın ortaya çıkışını, 1950 yılında nükleer silaha dayalı bir Soğuk Savaş yada uzayın yeni bir üstünlük alanı olarak yükselişini, 1960 yılında Vietnam Savaşı'nın Amerikanlaşmasını, 1970 yılında Bangladeş'in bağımsız olacağını yada 1980 yılında komünist Çin'in yükselişi gibi değişimleri kim öngörebilirdi? Aynı şekilde, gelecekteki olaylar da öngörülemez. Ancak diplomasi ve stratejik araçlar öngörülemeyen krizlerin etkili bir şekilde yönetilmesine yardımcı olabilmektedir. Gerçeklik her zaman tahminlerden ve öngörülerden çok daha farklıdır. Küresel meselelerdeki olayları tamamen tahmin edemeyiz, ancak bu düşünülemez olayları nasıl yöneteceğimizi öğrenmeliyiz.

Hindistan ve Türkiye, sanıldığından çok daha fazla ortak noktaya sahiptir. Her ikisi de istikrarlı

12 Aralık 2024

demokrasilerdir ve istikrarlarını baltalamayı amaçlayan dış müdahalelerle karşı karşıyadırlar. Bu durum, egemenlik ve diplomasiye yönelik artan zorluklardan biri olan daha geniş bir küresel gerçekliği yansıtmaktadır. Örneğin Türkiye, çıkarlarını Doğu ve Batı arasında dengelemeli ve diğer aktörleri davet edebilecek bir boşluğu önlemek için Orta Asya'da daha iddialı bir rol oynamalıdır. Bu arada Hindistan'ın komşulara ve ortaklıklara yaklaşımı pragmatizmle tanımlanmakta, mesafeden ziyade jeopolitika ve diplomasi ön plana çıkmaktadır.

Her iki ülke de dış politikada “göze göz, dişe diş” anlayışını reddetmektedir. Bu tür saldırgan bir diplomasi anlayışı eninde sonunda geriye yaralı bir dünya bırakacak ve ölümlerden başka bir işe yaramayacaktır. Savaşlar barışın çözemediği sorunları çözemez. Tarih, İngilizlerden Sovyetler Birliği'ne kadar şiddet yanlısı imparatorlukların şiddet içermeyen direniş ve ayaklanmaların ağırlığı altında çöktüğünü göstermektedir. Diplomasi, saldırganlık değil, kalıcı istikrarı sağlamaktadır.

Modern diplomasiinin en önemli başarılarından biri Hindistan ve Çin arasındaki barış anlaşmasıdır. İki ülke de savaşa başvurmak yerine diyalogu tercih ederek stratejik bir ortaklık kurmuştur. Bu karar, müzakere yoluyla sağlanan barışın çatışma yoluyla sağlanandan daha kalıcı ve istikrarlı olduğunun altını çizmektedir. Hindistan ve Çin, kalabalık nüfuslu güçlü ülkeler olarak tekrar savaşa girmeyi seçebilir, çatışmacı mekanizmayı tercih edebilirlerdi ancak bu yolu izlemediler ve haklı çıktılar. Bugün bu iki ülke henüz belirlenmemiş sınırlar gibi çözülmemiş sorunlara rağmen karşılıklı çıkar sağlayacak konularda işbirliğini öğrenmiştir.

Hem Hindistan hem de Türkiye, güçlü savunma kapasitelerine rağmen, saldırganlık yerine kendilerini korumaya öncelik vermekte ve bölgesel istikrarı desteklemeye odaklanmaktadır. Her iki ülke de büyük ordulara sahiptir ve bu gerçeğin son derece bilincindedir. Çatışmadan kaçınma politikaları zayıf olmalarından değil, başkalarının topraklarında ve mallarında gözleri olmamasından kaynaklanmaktadır. Sadece bölgelerinde istikrarı hedeflemektedirler.

21. yüzyılın ittifakları, jeopolitik görünümü yeniden tanımlamaktadır. Bir zamanların baskın ittifakı olan NATO artık BRICS, ASEAN ve G20 gibi grupların rekabetiyle karşı karşıyadır. Etkili ittifaklar eşitlik, karşılıklı saygı ve ortak sorumluluk ilkeleri üzerine inşa edilmelidir. Bu yeni dünya düzeninde üstünlüğün yeri yoktur; bunun yerine uluslar, diğerlerinin kendileri için düşünme ve hareket etme yeteneğine sahip olduğunu kabul etmelidir. Bu ittifaklara katılım, bölgesel ve küresel istikrarı destekleme konusundaki

kararlılıklarını yansıtmaktadır. Türkiye'nin Orta Asya ile olan tarihi bağları ve Hindistan'ın Hint-Pasifik çerçevesindeki stratejik açılımı, bu girişimlerdeki lider konumlarını daha da güçlendirmektedir.

Sonuç

Hindistan ve Türkiye tarihin dönüm noktasında yer almakta, egemenliklerini ve bölgesel istikrarlarını korurken karmaşık jeopolitik gerçeklerle yüzleşmektedir. Dış baskılar ve iç zorluklarla yüzleşirken, diplomasi, diyalog ve ortak iş birliğine olan bağlılıkları daha barışçıl ve birlikte çalışmaya dayalı bir küresel gelecek için model teşkil etmektedir. Son olarak, diplomasi sadece demokrasilerde mevcuttur. Sağlıklı bir kamusal demokrasiye sahip olmak için vatandaşların aktif siyasi katılımı sağlanmalıdır. Yanlış anlamalardan kaçınmak için kamu diplomasisi vatandaşların aktif katılımını ve temel haklarını kullanmalarını garanti altına almalıdır.

İkili ilişkileri güçlendirmek için atılacak somut adımlar şunlar olabilir: İlk aşamada atılacak adımlar ticaret, eğitim ve altyapı geliştirme gibi karşılıklı fayda sağlayabilecek alanlara odaklanmalıdır. Ayrıca enerji güvenliği ve iklim değişikliği gibi öncelikli konuların ele alınması için ortak girişimlerin oluşturulması gerekmektedir. Bölgesel istikrar için, Orta Asya gibi istikrarsız bölgelerin istikrara kavuşturulmasında işbirliği yapılması ve sürdürülebilir çözümler yaratmak için tarihi ve kültürel bağlardan yararlanılması da gerekmektedir. Bu doğrultuda, insani zorlukların ele alınması ve ekonomik büyümenin teşvik edilmesi için birtakım mekanizmaların geliştirilmesi önem arz etmektedir. Uzun vadeli vizyonda, her iki ülkenin de gelecekteki jeopolitik değişimlere uyum sağlayabilmesini sağlayacak şekilde, ortak değerlere ve karşılıklı saygıya dayalı kalıcı işbirlikleri kurmak son derece olumlu katkılar sağlayacaktır.

12 Aralık 2024**Yazar Hakkında*****Mobasher Jawed AKBAR - Hindistan Dışişleri Eski Bakanı***

Medya ve siyasette uzun ve seçkin bir kariyere sahip olan Akbar, genç yaşta önemli değişimlere imza atmıştır. 1976 yılında Hindistan'ın tarafsız ilk siyasi haftalık gazetesi olan "Sunday" gazetesini ve 1982 yılında Hindistan'ın ilk modern günlük gazetesi "The Telegraph" gazetesini kurmuştur. Daha sonra, 1994 yılında ülkenin ilk uluslararası gazetesi "The Asian Age" gazetesini yayımlamaya başlamış ve ardından üç yıl boyunca "India Today" gazetesinin Yazı İşleri Müdürü olarak görev yapmıştır.

Akbar'ın Hindistan hakkında ve İslam dininin karşılaştığı küresel siyasi zorluklar üzerine en çok satan kitaplar listesinde yer alan eserleri bulunmaktadır. Bunlar arasında Penguin Books tarafından yayımlanan "India: The Siege Within – Challenges to a Nation's Unity" (1984) ve "Nehru: The Making of India" (1989) kitapları yer almaktadır. Diğer eserleri arasında "Kashmir: Behind the Vale, Riot After Riot", "The Shade of Swords: Jihad and the Conflict Between Islam and Christianity", "Blood Brothers, The Tinderbox: The Past and Future of Pakistan", "A Mirror to Power: Gandhi's Hinduism", "The Struggle Against Genocide in Islam", "Dulhan Sahib and the Black Zamindar", vve son kitabı "Gandhi: A Life in Three Campaigns" bulunmaktadır.

Akbar yazarlık ötesinde önemli bir siyasi kariyere sahiptir. 1989-1991 yılları arasında parlamentoda Lok Sabha üyeliğinde bulunmuş ve daha sonra 2015-2022 yılları arasında Rajya Sabha üyesi olarak görev yapmıştır. Bu süre zarfında Başbakan Narendra Modi'nin liderliğinde hükümette Dışişleri Bakanlığı görevini yürütmüştür.

12 Aralık 2024**Dış Politikada Kamu Diplomasisi**

Tarihin en eski devirlerinden beri toplumların algılarını şekillendirmek iç ve dış politikanın en temel unsurlarından biri olmuştur. Ulus devlet yapısının yaygınlaşması ve uluslararası ilişkilerde ulus devletlerin temel aktör olmasından sonra ise diplomasi kadar kamu diplomasisi de uluslararası ilişkilerde çok önemli bir rol oynamaya başlamıştır.

Bir devletin kabul eden devlet nezdinde diplomatik ilişkilerini Büyükelçiler ve Konsoloslar olmak üzere diplomatlar yürütmektedir. Devletlerarası ilişkilerde çok önemli bir fonksiyonu olan kamu diplomasi de bu diplomatlar yürütmektedir. Kamu diplomasisi faaliyetleri sadece o ülke halkının değil, aynı zamanda o devlet yöneticileri nezdinde de önemli bir etki oluşturmaktadır. Devletler arasındaki ilişkilerin seyri de diplomasi nin diğer faaliyetleri kadar kamu diplomasisi de kilit bir rol oynamaktadır.

Kapadokya Üniversitesi ve Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) iş birliğinde yürütülecek Dış Politikada Kamu Diplomasisi projesi ile kamu diplomasisinin uygulanmasına yönelik esasların ortaya konması, hangi faaliyetlerin ön plana çıktığının belirlenmesi ve Türkiye'ye yönelik yürütülen kamu diplomasisi faaliyetlerinin birinci ağızdan ortaya konması amaçlanmaktadır. Böylece Türk Dış politikasının şekillenmesine ve alınacak kararlara katkı sağlanması hedeflenmektedir.

Proje hakkında detaylı bilgiye;
<https://commonhorizon.kapadokya.edu.tr/> adresinden ulaşabilirsiniz.

Prof.Dr. Şafak OĞUZ

2019 yılında Doçentlik ve 2024 yılında Profesör unvanını alan Prof.Dr. Şafak OĞUZ, Türk Silahlı Kuvvetleri'ndeki (TSK) 23 yıllık hizmetinden sonra 2021 yılında emekli olmuştur. Görevi esnasında Birleşmiş Milletler (BM) ve Kuzey Atlantik Antlaşması Örgütü (NATO) bünyesinde de çalışan OĞUZ, Kitle İmha Silahları, Terörizm, Uluslararası Güvenlik, Uluslararası Örgütler ve Barış ve Çatışma Çalışmaları konularında çalışmalar yapmaktadır. Prof.Dr. Şafak OĞUZ, halen Kapadokya Üniversitesi İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekan Vekili olarak görev yapmaktadır. İyi derece İngilizce ve Almanca bilmektedir.

Prof. Dr. Mehmet Seyfettin EROL

Boğaziçi Üniversitesi Siyaset Bilimi ve Uluslararası İlişkiler Bölümü'nden 1993'de mezun oldu. Boğaziçi Üniversitesi'nde 1995'de Yüksek Lisans çalışmasını tamamlayan Erol, 2005 yılında Ankara Üniversitesi'nde yaptı. 2009'da "Uluslararası İlişkiler" alanında doçent ve 2014 yılında da Profesörlük unvanlarını aldı.

Uzmanlık alanları, "Jeopolitik", "Kriz Yönetimi", "Güvenlik", "Türk Dış Politikası" ve "Türk Dünyası" olan Prof. Erol'un, bu konularda çok sayıda bilimsel makalesi ve kitabı bulunmaktadır.

Avrasya Dosyası, Karadeniz Araştırmaları, Gazi Akademik Bakış, Bölgesel Araştırmalar Dergisi, Uluslararası Kriz ve Siyaset Araştırmaları dergileri editörlükleri ile TRT, Kanal A ve BBN Türk'te radyo-televizyon programları yapan, Türkiye'nin önde gelen dergi ve gazetelerinde köşe yazarlığı yapan-görüşleri yayımlanan Prof. Erol, bu çalışmalarından dolayı 2007'de Türk Dünyası Yazarlar ve Sanatçılar Vakfı (TÜRKSAY) "Türk Dünyası Hizmet Ödülü", 2015'de Türkiye Yazarlar Birliği (TYB) "Basın-Fikir Ödülü" başta olmak üzere çok sayıda ödüle layık görülmüştür.

Ufuk, Ankara ve Gazi Üniversitelerinde dersler veren Prof. Erol, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İİBF Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde öğretim üyesi olarak akademik çalışmalarını devam ettirmektedir. Türkiye'nin önde gelen düşünce merkezlerinde (ASAM, SDE, GSAM, USGAM) uzman ve kurucu başkan olarak görevler üstlenen Prof. Erol, 2016'dan bu yana Ankara Kriz ve Siyaset Araştırmaları Merkezi (ANKASAM) Kurucu Başkanı olarak bu alandaki faaliyetlerini devam ettirmektedir.